

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในชีวิต ดังนั้นการจัดการศึกษาให้อยู่ในระดัอันเหมาะสมจึงนับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกประเทศ ประเทศไทยก็ได้ตระหนักในเรื่องนี้ จึงได้พยายามหาทางปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาของประชาชนอยู่ทุกวิถีทางเท่าที่สามารถจะทำได้ แต่การปรับปรุงจะได้ผลสมกับความมุ่งหมายหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษา และก็เป็นต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญ ๆ ร่วมด้วย เช่น ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียน¹

ครูเป็นองค์ประกอบและกำลังสำคัญที่สุดที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาของชาติให้ก้าวหน้าและคุณภาพ แต่คุณภาพของการศึกษาของชาติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ โดยเฉพาะประเทศไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นของประชากรอยู่ในระดับสูง ทำให้จำนวนของเด็กในวัยเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก และเป็นภาระหนักของรัฐบาลในการขยายทั้งจำนวนโรงเรียน ครู และอุปกรณ์การสอน ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ทั้งยังต้องห่วงเรื่องคุณภาพของการศึกษาอีกด้วย

ปัจจุบันรัฐบาลได้พยายามขยายการศึกษาออกไปอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแล้วจำนวนโรงเรียนยังไม่พอกับความต้องการ²

¹ทัศนีย์ อ่องไพบูลย์, "การสืบค้นปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียน จากนักเรียนชั้นมัธยมของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร," การวิจัยการศึกษา, 4 (2503), หน้า 1.

²นิพนธ์ เทพวัลย์, "องค์ประกอบทางการศึกษา," ประชากรศาสตร์ (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 75 - 76.

เมื่อมีการขยายโรงเรียนให้เพิ่มขึ้น ก็จำเป็นต้องผลิตครูเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นตามวิทยาลัยครูต่าง ๆ จึงรับนักศึกษาเข้าศึกษามากขึ้น กับทั้งแนวโน้มในปัจจุบันมีนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สนใจการศึกษาในวิทยาลัยครูเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่ก่อน เมื่อเป็นเช่นนี้ ทางรัฐบาลก็ย่อมต้องจัดสรรงบประมาณให้กับวิทยาลัยครูต่าง ๆ เพิ่มขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวที่ทางรัฐบาลจะต้องใช้ในการผลิตนักศึกษาในวิทยาลัยครู และหาค่าใช้จ่ายค่านส่วนตัวของนักศึกษา ทั้งนี้เพราะการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของวิทยาลัยครู ยังไม่เคยมีผู้ทำการวิจัยมาก่อน ฌมรา ไตรอุโฆ เคยทำการวิจัยในปีการศึกษา 2512 ก็เพียงแต่หารายหัวในการผลิตครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้นเท่านั้น³ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และทำการหาค่าใช้จ่ายรายหัวค่านส่วนตัวของนักศึกษา ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อน กับทั้งค่าของเงินตราในระยะปีการศึกษา 2512 ถึงปีการศึกษา 2518 ยังเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก นับได้ว่างานวิจัยนี้จะเป็นงานวิจัยฉบับแรกที่วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของวิทยาลัยครูในช่วงปีการศึกษา 2513 ถึงปีการศึกษา 2518

ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวครั้งนี้ จะพิจารณาค่าใช้จ่ายค่านสถาบัน และค่านส่วนตัวของนักศึกษา ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา

การพิจารณาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษา จะทำให้ผู้จัดการศึกษาเห็นภาพของการลงทุนทางการศึกษาค่านฝึกหัดครูชัดแจ้งยิ่งขึ้น นอกจากนั้นรัฐบาลและสถาบันวิทยาลัยครูต่าง ๆ ยังใช้เป็นแนวทางในการนำไปพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในปีต่อไปได้

นอกจากนั้น การพิจารณาให้ทุนการศึกษานั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้ทราบว่านักศึกษาคณะหนึ่ง ๆ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าไรในแต่ละปี รวมทั้งเป็นการประมาณค่าใช้จ่ายที่ผู้

³ฌมรา ไตรอุโฆ, "การหารายหัวในการผลิตครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513) (อัครสำเนา).

ผู้ปกครอง เค็ดควรทราบในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถาบันวิทยาลัยครุอีกด้วย⁴

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. ทหาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาตามสถาบันการศึกษา (Institutional Cost) ทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา โดยไม่แยกระดับวุฒิ (ป.กศ., ป.กศ.สูง) แบ่งวิเคราะห์ดังนี้คือ

1.1 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ (Operating Cost) แยกเป็น เงินงบประมาณที่ได้จากรัฐบาล และเงินบำรุงการศึกษาที่เก็บจากนักศึกษา

1.2 ค่าใช้จ่ายต้นทุน (Capital Cost) คิคจากค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง

2. ทหาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาตามส่วนตัวนักศึกษา ที่เสียค่าที่พักอาศัย และไม่เสียค่าที่พักอาศัย ทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา

3. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวตามส่วนตัวนักศึกษา จำแนกตาม

3.1 ระดับวุฒิ (ป.กศ., ป.กศ.สูง)

3.2 ภาคการเรียน (ภาคปกติ, ภาคนอกเวลา)

4. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวตามสถาบันการศึกษากับตามส่วนตัวนักศึกษา จำแนกตามภาคการเรียน (ภาคปกติ และภาคนอกเวลา)

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีสมมติฐานดังนี้คือ

1. ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาภาคปกติ ตามสถาบันการศึกษาสูงกว่าตามส่วนตัวนักศึกษา เพราะนักศึกษาภาคปกติไม่ต้องเสียเงินค่าหน่วยกิต เพียงแต่เสียเงินค่าบำรุง

⁴ รุ่ง แก้วแดง, "การลงทุนเพื่อการศึกษาของประเทศไทย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, 4 (มีนาคม, 2513), หน้า 53.

การศึกษาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น รายจ่ายส่วนใหญ่ในกิจการของภาคปกติทางวิทยาลัย เป็นผู้จ่ายจากเงินงบประมาณที่ได้รับจากทางรัฐบาล ดังนั้นค่าใช้จ่ายด้านสถาบันจึงสูงกว่าด้านส่วนตัว

2. ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาภาคนอกเวลา ด้านส่วนตัวสูงกว่าด้านสถาบัน เพราะรัฐบาลไม่ได้จ่ายเงินค่าดำเนินการให้แก่ นักศึกษาภาคนอกเวลา นักศึกษาภาคนอกเวลา จะต้องเสียเงินค่าหน่วยกิตเอง

3. ค่าใช้จ่ายรายหัวด้านส่วนตัวนักศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) ทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลาแตกต่างกัน เพราะลักษณะวิชาเรียนในแต่ละระดับวุฒิมีความแตกต่างกัน ทำให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวแตกต่างกัน

4. ค่าใช้จ่ายรายหัวด้านส่วนตัวนักศึกษาในภาคนอกเวลาสูงกว่าภาคปกติ เพราะนักศึกษาภาคนอกเวลาต้องจ่ายเงินให้แก่วิทยาลัย เพื่อจ่ายให้อาจารย์ที่สอนเป็นค่าล่วงเวลาคอย ดังนั้นนักศึกษาภาคนอกเวลาจึงเสียเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงกว่านักศึกษาภาคปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการหาค่าใช้จ่ายรายหัวด้านสถาบันการศึกษา (Institutional Cost) แยกเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ (Operating Cost) และค่าใช้จ่ายด้านลงทุน (Capital Cost)

1.1 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ (Operating Cost) คิดจากเงิน 2 ประเภท คือ

1.1.1 เงินงบประมาณที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทาได้รับระหว่างปีการศึกษา 2515 ถึงปีการศึกษา 2518 เงินค่านี้นี้คิดเฉพาะของนักศึกษาภาคปกติเท่านั้น เพราะรัฐบาลจ่ายเงินงบประมาณให้เฉพาะนักศึกษาภาคปกติ ส่วนนักศึกษาภาคนอกเวลาต้องจ่ายเงินค่าล่วงเวลาในการสอนให้กับอาจารย์ที่สอนเอง โดยเสียเงินผ่านทางวิทยาลัยในรูปแบบของค่าหน่วยกิต

1.1.2 เงินบำรุงการศึกษาที่วิทยาลัยเก็บจากนักศึกษาทั้งภาคปกติและ

ภาคนอกเวลา เงินค่านี้นับทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา เพราะเป็นเงินส่วนที่วิทยาลัยจะ
ใช้จ่ายทั้งในกิจการของภาคปกติและภาคนอกเวลา

1.2 ค่าใช้จ่ายด้านคลาดทุน (Capital Cost) คำนวณจากค่าเสื่อมราคาของ
ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เนื่องจากนักศึกษาภาคปกติและภาคนอกเวลาที่มีการใช้ครุภัณฑ์
อาคารสถานที่ร่วมกัน จึงคิดค่าใช้จ่ายด้านคลาดทุนเท่ากัน

2. การคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวค่านส่วนตัวนักศึกษา ที่คิดจากค่าใช้จ่ายของนัก -
ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) นั้น ไม่คิดค่าเสียโอกาส
(Opportunity Cost) เนื่องจากได้เข้ามาศึกษาในสถาบันนี้

3. จำนวนนักศึกษาที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักศึกษาที่มีชื่อในทะเบียนของวิทยาลัย
ครูสวนสุนันทา ทั้งในภาคปกติและภาคนอกเวลา

4. ในการศึกษาและสำรวจค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อปีของนักศึกษาคิดเฉพาะ
เวลาที่เปิดเรียน ซึ่งในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ประมาณ 9 เดือนสำหรับนักศึกษาภาคปกติ และ
ประมาณ 11 เดือนสำหรับนักศึกษาภาคนอกเวลา (ภาคนอกเวลาเพิ่มการเรียนในภาค
ฤดูร้อนอีก 2 เดือน)

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1. ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515 ถึง 2518 ในช่วงระยะเวลา
4 ปีนี้ ถือว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงค่าของเงินตรา

2. คำตอบแบบสอบถามของนักศึกษา ถือว่าเชื่อถือได้ และเป็นไปตามความเป็น
จริงทุกประการ

3. การที่ไม่คิดค่าเสื่อมราคาของที่คืนในค่านคลาดทุน ถือว่าถูกต้องตามวิธีการคิด
ค่าเสื่อมราคาตามหลักการคิดค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินถาวร เพราะที่คืนที่ทางวิทยาลัย
ปลูกสร้างอาคารนั้นได้มาโดยไม่ต้องซื้อ และในทางการบัญชีถือว่าที่คืนเป็นทรัพย์สินถาวร
ที่ไม่ต้องหักค่าเสื่อมราคา เนื่องจากที่คืนมีระยะเวลาการไว้ประโยชน์ไม่สิ้นสุด⁵

⁵พยอม สิงห์แสน, การบัญชีทรัพย์สิน (พระนคร: ชวนพิมพ์, 2517), หน้า 252.

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้อาจมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นได้ เนื่องจากสาเหตุดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายคนส่วนตัวนักศึกษา คัดจากค่าตอบของนักศึกษา ในปีการศึกษา 2518 เพียงปีเดียว ดังนั้นถ้าจะนำไปพิจารณาถึงรายจ่ายในปีอื่น ๆ อาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง เพราะค่าของเงินตราในแต่ละปีอาจจะแตกต่างกัน

2. นักศึกษา อาจจะตอบแบบสอบถามคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงบ้าง เพราะไม่ได้บันทึกรายจ่ายไว้เป็นหลักฐาน หรือบางคนอาจเกรงว่าจะเสียผลประโยชน์ของตน

3. ความคลาดเคลื่อนบางประการของข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่บันทึก เป็นบัญชีรายจ่าย สำหรับปีการศึกษา 2515 ถึงปีการศึกษา 2518 ของวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ซึ่งถ้าหลักฐานการจมน้ำที่รัศมีคือ ผลการวิจัยที่ได้ก็ย่อมจะได้ผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์

(4) ในการหาค่าใช้จ่ายรายหัวคนสถานศึกษา ไม่สามารถจะแยกตามระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูงได้ เพราะทางวิทยาลัยมิได้แยกรายจ่ายของแต่ละประเภทไว้ จึงได้คิดแยกเฉพาะภาคการเรียน (ภาคปกติ ภาคนอกเวลา)

5. ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวคนส่วนตัวนักศึกษา ไม่ได้แยกเพศเป็นชายและหญิง อาจทำให้ค่าใช้จ่ายที่คลาดเคลื่อนบ้างเล็กน้อย

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

ครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) คือผู้ที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา 2 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น

ครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) คือผู้ที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง 2 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)

นักศึกษาภาคปกติ หมายถึงนักศึกษาที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ตามหลักสูตรภาคปกติ

ของวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ซึ่งใช้เวลาเรียนตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลา 8.00 ถึง 16.00 นาฬิกา

นักศึกษาภาคนอกเวลา หมายถึงนักศึกษาที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษา (ป.กศ.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ตามหลักสูตร ภาคนอกเวลาของวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ซึ่งใช้เวลาเรียนตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลา 17.00 ถึง 20.00 นาฬิกา

① ค่าใช้จ่ายสถาบันการศึกษา (Institutional Cost) หมายถึงค่าใช้จ่าย กำนาค่าดำเนินการ (Operating Cost) และกำนาค่าลงทุน (Capital Cost) ที่สถาบัน เป็นผู้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินบำรุงการศึกษา

Ⓐ ค่าดำเนินการ (Operating Cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินบำรุงการศึกษา สำหรับภาคปกติ ส่วนภาคนอกเวลาคิดเฉพาะเงินบำรุง การศึกษา

เงินงบประมาณแผ่นดิน เป็นเงินที่ทางวิทยาลัยได้รับจากรัฐบาล ได้แก่ ค่าเงิน- เดือน ค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุค่าซ่อมแซม และงบกลาง

๔ เงินบำรุงการศึกษา เป็นเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ทางวิทยาลัยครูสวนสุนันทา เก็บจากนักศึกษาตามระเบียบของกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งทางวิทยาลัย ใ้ก่อนนำมาใช้จ่ายในกิจการวิทยาลัย เป็นค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และรายจ่ายอื่น ๆ

๕ ค่าเงินเดือน หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายให้แก่ข้าราชการทุกประเภทเป็นรายเดือน โดยมีอัตรากำหนดไว้แน่นอนในบัญชีใช้จ่ายเงินเดือนประจำเดือน ที่กรมบัญชีกลางได้ตรวจ สอบอย่างถูกต้องแล้ว

๖ ค่าจ้างประจำ หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ โดยมี อัตรากำหนดแน่นอนในบัญชีใช้จ่ายค่าจ้างประจำ ที่กรมบัญชีกลางได้ตรวจสอบยืนยันว่าถูกต้อง แล้ว

๗ ค่าจ้างชั่วคราว หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายให้แก่ลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ ได้แก่อาจารย์ว่างประเทศที่มิอาจสอนชั่วคราว คนงานชั่วคราว

๘ ค่าตอบแทน หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายตอบแทนให้แก่ปฏิบัติงานให้แก่ราชการ ซึ่งประกอบด้วยเงินช่วยการศึกษาเล่าเรียนบุตร เงินค่ารักษาพยาบาล เงินค่าเช่าบ้าน เงินค่าสอนพิเศษ เงินค่าทำงานล่วงเวลา

๙ ค่าใช้สอย หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายไปในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ และรายจ่ายเพื่อทดแทนเกี่ยวเนื่องในการปฏิบัติราชการ

๑๐ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา หมายถึงรายจ่ายที่ใช้ในการซ่อมแซมอาคารสถานที่ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ

๑๑ ค่าวัสดุ หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งของ ซึ่งตามปกติย่อมสิ้นเปลืองหรือสลายตัวในระยะเวลาอันสั้น หรือเปลี่ยนสภาพเป็นอย่างอื่นเพราะการใช้หรือบริโภค

ค่ารายจ่ายงบกลาง หมายถึงรายจ่ายเกี่ยวกับค่าโทรศัพท์ ค่าไปรษณีย์ เงินเบี้ยบำนาญบำเหน็จ เงินช่วยเหลือข้าราชการ เงินสำรองจ่าย

ค่าลงทุน (Capital Cost) หมายถึงค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้คือ

ค่าครุภัณฑ์ หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายในการซื้อสิ่งของที่มีอายุการใช้ยืนนาน หรือวัสดุบางอย่างที่มีราคาตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป แต่ไม่รวมราคาค่าสิ่งก่อสร้างและค่าที่ดิน

ค่าสิ่งก่อสร้าง หมายถึงเงินที่ใช้จ่ายในการสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ

ค่าใช้จ่ายค่านส่วนตัวนักศึกษา หมายถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา แบ่งเป็น

ค่าที่พักอาศัย ได้แก่ค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าหอพัก

ค่าอาหารประจำวัน ได้แก่ค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเป็นค่าอาหารตลอดวัน

รวมทั้งค่าเครื่องคัมควย

ค่าพาหนะประจำวัน ได้แก่ค่าโดยสารรถยนต์ต่าง ๆ ในการเดินทางไปวิทยาลัยทั้งไปและกลับในวันหนึ่ง ๆ

ค่าธรรมเนียมการศึกษา ได้แก่ค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียน

หน่วยกิต

18 ค่าอุปกรณ์การศึกษา ได้แก่ค่าสมุด ค่ากระดาษสอม และเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา

ค่าใช้จ่ายในการฝึกสอน ได้แก่ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่ายเป็นค่าอุปกรณ์การสอน และอื่น ๆ ขณะที่นักศึกษากำลังฝึกสอน

ค่าเสื่อมค่าเครื่องนุ่งห่ม หมายถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม

19 ค่ารักษาพยาบาล ได้แก่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาม้าคโโรคภัยไข้เจ็บขณะที่กำลังศึกษาอยู่

20 ค่าพาหนะไปกลับภูมิลำเนา ได้แก่ค่าโดยสารรถยนต์ต่าง ๆ ในการเดินทางกลับภูมิลำเนาของนักศึกษา

ค่าพักผ่อนหย่อนใจและการบันเทิง ได้แก่ค่าใช้จ่ายในการดูภาพยนตร์ ฟังดนตรี ค่าหนังสือพิมพ์และวารสาร

ค่าบริการส่วนตัว ได้แก่ค่าใช้จ่ายในการสร้างบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น ค่าตัดผม ค่าตัดผม ค่าเครื่องสำอาง สบู่ ยาสีฟัน รวมทั้งค่าซักรีดด้วย

21 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ได้แก่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการต้อนรับเพื่อนฝูง การกุศล ค่าของขวัญ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่เข้าประเภทใด ๆ

22 ค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่เนื่องมาจากการสูญเสียรายได้ที่พึงจะได้เนื่องจากการศึกษาต่อ แทนที่จะไปทำงาน ทำให้ละโอกาสที่จะได้รับรายได้บางที่เรียกค่าใช้จ่ายส่วนนี้ว่ารายได้ที่เสียไป

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) หมายถึงส่วนแห่งค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตน เช่น อาคาร โรงงาน เครื่องจักร เครื่องอุปกรณต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งลดลงเนื่องจากการ

⁶Richard Perlman, The Economics of Education : Conceptual Problems and Policy Issues (New York: McGraw-Hill Inc., 1973), pp. 14-15.

รับใช้ และค่าที่ลดลงนี้ไม่สามารถที่จะแก้ไขกลับคืนมาได้ด้วยการซ่อมแซม⁷ ค่าเสื่อมราคานี้บางที่เรียกว่า "ค่าสึกหรอ"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷คำนึ่ง ชาญเลขา, หลักการบัญชีทั้งภาคทฤษฎีและวิธีปฏิบัติ (พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2502), หน้า 435-436.